

DRUGA KATEHEZA**DRUŽINE V LUČI BOŽJE BESEDE**

**»NJEGOVI STARŠI SO VSAKO LETO OB PRAZNIKU PASHE HODILI V
JERUZALEM« (Lk 2,41)**

O Mati, pomagaj naši veri!

Odpri naše srce Besedi,

da bomo prepoznali Božji glas in njegov klic.

Prebudi v nas željo, da bomo sledili njegovim korakom,
ko »gremo iz svoje dežele« in prejmemo njegove obljube.

Pomagaj nam, da se nas bo dotaknila njegova ljubezen
in da se bomo v veri mogli dotakniti njega.

Pomagaj nam, da se mu bomo povsem izročili,

verovali v njegovo ljubezen,

zlasti v trenutkih stiske in križa,

ko je naša vera poklicana k rasti in zorenju.

Vsej v našo vero veselje Vstalega.

Spomni nas na resnico: Kdor veruje, ni nikoli sam.

Uči nas gledati z Jezusovimi očmi,

da bo on luč na naši poti.

Naj luč vere v nas nenehno raste,

dokler ne pride oni dan brez zatona,

Jezus Kristus sam, tvoj Sin, naš Gospod!

(Papež Francišek, okrožnica Luč vere, 29. junij 2013)

Evangeljska podoba, ki predstavlja ozadje tem katehezam, nas takoj spomni na versko celovitost svete nazareške družine. Kot v evangeliju po Luku beremo, sta Jožef in Marija vsako leto ob prazniku pashe šla v jeruzalemski tempelj, da bi skupaj opravila versko dolžnost, in s seboj vzela tudi Jezusa. Pred nami je družina, katere člani, oče, mati in sin, so se skupaj podali na dolgo pot, na kateri so jih čakale težave in tegobe tistega časa (vključno z dejstvom, da je Jezus šel po svoje, namesto da bi bil na poti domov), da bi se ob prazniku pashe skupaj zahvalili Bogu, da je izraelsko ljudstvo osvobodil egiptovskega suženjstva. To je družinsko spominjanje Božje odrešujoče ljubezni, ki družino poživlja in jo spodbuja k delovanju v sedanjosti ter jo usmerja v prihodnost, v kateri bo Bog v svoji zvestobi izpolnil obljubo in jo dopolnil. Romanje ni le preprosto pobožno in versko dejanje, ki je del izročila njihovega ljudstva. Vsekakor ni nekaj novega, ko vidimo celotne družine, z vsemi družinskimi člani, da skupaj sodelujejo na verskih praznovanjih, ki pritegnejo pozornost celotnega občestva – na primer praznovanju godu zavetnika ali praznovanjih, ki prikazujejo, kako nekatere kulture živijo določene trenutke bogoslužnega leta, še zlasti za božič, veliki teden in veliko noč. Romanje svete družine ni zgolj tradicionalno dejanje, ampak razkriva tudi pomembno 'ozadje', o katerem nam pripovedujejo predhodne evangeljske pripovedi. Marijo in Jožefa je presenetil popolnoma nepričakovani poziv z nebes, na katerega sta odgovorila v veri. Ob površnem branju teh dveh evangeljskih pripovedi – o Mariji govori evangelist Luka, o Jožefu pa evangelist Matej - ni mogoče vedno doumeti njune popolne privolitve v skrivnostni Božji načrt. Pogosto se nam angelovo prikazanje Mariji na njenem domu v Nazaretu in prikazovanje Jožefu v sanjah zdita tako samoumevna, da ju niti ne opazimo; normalno se nam zdi, da oba privolita vanj. Ti evangeljski pripovedi pa nam pravzaprav želita govoriti o srečanju z Bogom in njegovem klicu, ki ga obdaja tako globoka skrivnost, da ga z besedami ni moč izraziti. Luka pravzaprav ne govori o prikazovanju, ampak uporabi besede *»je vstopil k njej«* (Lk 1,28) in Matej, ki je zapisal, da *»se mu je v sanjah prikazal Gospodov angel«* (Mt 1,20) opisuje to manj očitno pojavno obliko Božjega, ki se dejansko zgodi v sanjah. Zato osrednje sporočilo obeh evangelistov ni tako imenovana 'teofanija' ampak klic Božje Besede Marijinemu in Jožefovemu srcu k popolnemu odgovoru, ki bo zaznamoval njuni življenji. Beseda jima posreduje, ju obvešča in jima daje na znanje, da se bodo zgodili novi, izredni, nepričakovani dogodki, predvsem pa ju želi osebno nagovoriti in z njima vzpostaviti odnos. Bog oba nagovori z enakimi besedami: *»Ne boj se«* (Lk 1,30; Mt 1,20). V zvezi s tem nam papež Frančišek v *Radosti ljubezni* pojasnjuje, da *»se Božja beseda ne pokaže kot niz abstraktnih tez, temveč kot prijateljica na potovanju; tudi za družine, ki se znajdejo v krizi ali sredi kakršne koli bolečine, saj jim kaže cilj poti, ko bo Bog 'obrisal vse*

solze z njih oči in smrti ne bo več; tudi ne bo več ne žalovanja ne vpitja ne bolečine'» (Raz 21,4). (AL 22). Če sta šla Marija in Jožef vsako leto v jeruzalemski tempelj ob prazniku pashe in sta pripravljena na žrtve in nepričakovane dogodke, ki so jih morali vzeti v zakup v tistem času, in s seboj vzela tudi Jezusa, sta to storila zato, ker sta v konkretnem življenju izkusila in še vedno izkušata Božjo besedo. Celotna njuna zgodba je stkana iz ene niti, ki je Beseda. Prav Beseda ju je vodila, da sta rodila Sina v betlehemske hlevčku in se je tako izpolnila starozavezna prerokba preroka Miheja: »In ti, Betlehem, dežela Judova, nikakor nisi najmanjši med Judovimi voditelji; iz tebe bo namreč prišel vodnik, ki bo pasel moje ljudstvo Izraela« (Mt 2,6); ista Beseda ju je pozvala, naj zbežita v Egipt in rešita Jezusa pred Herodom (Mt 2,13); ista Beseda ju je poklicala, naj se vrmeta v izraelsko deželo po Herodovi smrti (Mt 2,19-23). Sveta družina nas z vsakodnevnimi izzivi uči, da je Božja Beseda več kot le posredovanje verskih resnic, katehez ali niz moralnih navodil, ki jih je treba udejanjiti; Beseda je globok, živ odnos z Bogom, ki postane življenjska zgodba vsake družine. Prav zato je družina prvi kraj, kamor se posreduje pripoved izkušnje Božje Besede, kot pravi papež Frančišek: »Sveto pismo ima družino tudi za kraj poučevanja otrok v veri. To se kaže v opisu praznovanja pashe (prim. 2 Mz 12,26-27; 4 Mz 6,20-25) in je pozneje prišlo do izraza v judovski haggadah oziroma v dialoški pripovedi, ki spremlja obred pashalne gostije. Še več, psalm povečuje družinsko oznanilo vere: 'Kar smo slišali in zvedeli, kar so nam naši očetje pripovedovali. Ne bomo prikrivali njih sinovom, pripovedovali bomo prihodnjemu rodu o Gospodovih slavnih delih in o njegovi moči in o čudežih, ki jih je storil. Postavil je namreč v Jakobu zapoved, dal je postavo v Izraelu. Naročil je našim očetom, naj oznanjajo svojim sinovom, da to spozna prihodnji rod, sinovi, ki se bodo rodili; da bodo vstali in pripovedovali svojim sinovom' (Ps 78,3-6). Zato je družina kraj, kjer starši postanejo prvi učitelji v veri svojih otrok. Gre za 'obrtiško' nalogo, ki se prenaša z osebe na osebo: 'In če te nekega dne tvoj sin vpraša [...] mu odgovori' (2 Mz 13,14)« (AL 16). Posredovanje vere smo tako zelo navajeni omejevati izključno na poučevanje moralnih resnic in verskih praks, da pozabljamo, da vera vključuje živo, konkretno izkušnjo Boga. Če pa tega izkustva ne udejanjamo in ne postane del našega življenja doma, od krščanske vere ostanejo zgolj pobožnjakarstvo in obredna dejanja, ki jih opravljamo v cerkvenih zgradbah, kar zelo malo vpliva na naše vsakdanje življenje. Danes se zelo pogosto dogaja, da otroci in mladi, potem ko s prejemom zakramentov zaključijo uvajanje v krščanstvo, sploh ne sodelujejo več v župniji, ne hodijo več v cerkev na bogoslužna opravila niti za tako imenovane 'zapovedane praznike': božič in veliko noč. Redki se sprašujejo, kako bi mladi sploh lahko želeli iti v cerkev, če ne izkusijo resničnosti Božje Besede doma in v vsakodnevnem življenju. Zato je nujno zamenjati register

in začeti znova, kot bi jim Jezusa oznanjali prvič. Papež Frančišek upravičeno vztraja: »*Pred družinami in v njihovi sredi mora vedno znova odzvanjati prvo oznanilo, ki je 'najlepše, največje, najprivlačnejše in hkrati najbolj potrebno' in 'mora biti v središču evangelizacije'. Gre za najpomembnejše oznanilo, ki 'ga moramo vedno znova na različne načine slišati in v taki ali drugačni obliki vedno znova oznanjati'. Kajti 'nič ni trdnejšega, globljega, varnejšega, bolj strnjenegega in modrejšega kakor to oznanilo'; in 'celotna krščanska vzgoja je v prvi vrsti poglobljanje kerygme'« (AL 58). Kako lahko kerygmo oznanjamo danes? Jožef in Marija nam kažeta pot. V Jeruzalem ne gresta ob enem od praznikov, ampak ob pashi, ki ni le najpomembnejši praznik Izraelcev zaradi svojega pomena, ampak je tudi praznik, ki se resnično dotakne konkretnih človeških izkušenj. Drugače rečeno: Jezusovi starši so pasho doživeli v dogodkih svojega življenja; ni le spominjanje preteklosti ali slavje, ampak je življenjska izkušnja smrti in vstajenja v njihovem bivanju. Seveda nimata niti najmanjšega uvida in vedenja o pashi svojega Sina, vemo pa, da pisci evangeljskih zgodb vedno začnejo pri Kerygmi oziroma pri temeljnemu oznanila Kristusove smrti in vstajenja, v luči katerega pripovedujejo vse druge zgodbe. Marija in Jožef živita družinsko življenje v skladu z navdih Besede, ker sta popolnoma postavljena v pashalno logiko. Podobno Božja beseda postane meso v vsaki 'domači cerkvi', le ko velikonočno skrivnost živimo v družini; pravzaprav prav jagnje Kristus daje življenje in pomen našim domovom. Velika noč pa ni neka ideja, resnica ali oznanilo, ki ga je treba posredovati družinam, ampak je že navzoča v vsaki družini od dne, ko je ta prejela zakrament zakona. Njihov zakrament zakona je uresničenje velikonočne skrivnosti Kristusa, ki živi in deluje v njihovem ljubezenskem odnosu. Koliko krščanskih zakoncev pozna to sijajno resnico? Koliko jih ve, da sta njihov zakon in družinsko življenje, po milosti zakramenta zakona, nenehno praznovanje velike noči? Koliko jih razume, da so vsi trenutki trpljenja, bolečine in smrti postavljeni v velikonočno logiko, torej te boleče preizkušnje nimajo zadnje besede in so le uvod v presenetljivo vstajenje? Če jim nihče ne oznani Božje Besede, kdo bi sploh lahko dvignil pogled in zaznal veliko skrivnost, ki je opazna v njihovem mesu? Zato so sinodalni očetje »*poudarili tudi tole: 'Božja beseda je vir življenja in družinske duhovnosti. Celotna družinska pastorala se bo morala notranje preoblikovati in člani domače Cerkve se morajo oblikovati z molitvenim in skupnim branjem Svetega pisma. Božja beseda ni veselo oznanilo samo za človekovo zasebno življenje, ampak tudi merilo za presojo in luč za razločevanje raznih izzivov, s katerimi se spopadajo zakonci in družine'« (AL 227). Če želimo, da bi naše družine postale to, kar so v moči zakramenta, je nujno, da se redna pastorala zgane in premakne v to smer. To je večšina, ki potrebuje vsakdanjo pozornost in ki tlakuje pot pravi zakonski in družinski duhovnosti. Pri tem sta**

dragocena prispevek in podpora pastirjev. Poklicani so »družinam vlivati pogum, da bi rasle v veri. Zato je prav, da jih spodbujamo k pogosti spovedi, duhovnemu spremljanju in udeležbi na duhovnih obnovah. Treba jih je navajati tudi k temu, da bi si organizirali tedenske priložnosti za molitev v družini, kajti 'družina, ki skupaj moli, ostane skupaj'. Včasih bi morali pri obiskovanju družin za trenutek sklicati vse družinske člane, da bi molili drug za drugega in družino zaupali Gospodovim rokam. Hkrati je prav, da vsakega od zakoncev spodbudimo, da si vzameta čas za osebno molitev, da je vsak sam pred Bogom, saj mora vsak nositi svoje skrite križe. Zakaj ne bi Bogu povedali, kaj nam vznemirja srce, ali ga prosili, naj nam da moči, da ozdravimo svoje rane, se mu priporočili za luč, ki jo potrebujemo, za to, da bi mogli držati svojo obljubo?« (AL 227). Bolj kot poučevanje, učenje ali vzgojo papež Frančišek vedno znova poudarja »spodbujanje«, ker ve, da pravi mojster nima le znanja o tem, kako poučevati, ampak predvsem zna bližnjemu vlivati moči, ko nastopijo težave in mu želeno posredovati bolj s srcem kot z razumom. Sveti oče dobro ve, da je potrebnega veliko poguma, da ustanoviš družino in je zelo presenečen (kot zapiše na začetku *Radosti ljubezni*), »da kljub mnogim znamenjem krize zakona 'želja po družini ostaja živa, predvsem med mladimi. Ta želja krepí Cerkev'« (AL 1). Ob družinski dramí, kakršna je nenadna izguba otroka, prezgodnja smrt zakonca, ali ko oba izgubita službo ali doživljata zakonsko krizo, molitev ni nekaj lahkega ali očitnega. Če ne vstopimo v logiko velikonočne skrivnosti, ki je v vsakem zakonu vedno živa in dejavna, ti nauki ostanejo zgolj besede, ki jih z lahkoto odpihne veter. Zato je potrebno veliko spodbud, hkrati pa je velika potreba po konkretnih pričanjih, ki tlakujejo pot in kažejo, da je vse mogoče v Kristusu, ki je umrl in nato vstal. Ni boljše žive priče, kot je nazareška družina. Družine naj »tako kot Marija – pogumno in spokojno živijo ter Božja čudovita dela ohranijo v svojem srcu in o njih premišlujejo (prim. Lk 2,19.51). V zakladu Marijinega srca so tudi vsi dogodki vseh naših družin, ki jih ona skrbno ohranja. Zato nam jih lahko pomaga razložiti, da bi v družinski zgodbi prepoznali Božje oznanilo« (AL 30). Božja beseda torej vsaki družini daje modrost življenja in luč, ki je potrebna za razlaganje vsakega družinskega dogodka, nepomembnega ali pomembnega, ki je tako deležna predokusa večnega zakona, h kateremu je vsaka družina že od nekdaj poklicana.

V družini

V razmislek

1. Zakaj Božjo Besedo v naših družinah pogosto vidimo kot oddaljeno, kot nekaj izključno cerkvenega in nerazumljivega? Kaj krivo za to in katere rešitve lahko predlagamo?
2. V velikih težavah in hudih krizah se družine, ki iščejo luč in podporo, le redko obrnejo na Božjo Besedo. Kaj manjka in kaj bi lahko storili v zvezi s tem?

Za življenje

1. Ali se je v vašem družinskem življenju kdaj zgodilo, da je Božja Beseda resnično postala meso? Pogovorite se o tem.
2. Veliko noč praznujete v svoji družini le, če jo resnično živite. Velikonočni priokus družinskih zadev je kot okušanje novega vina na svatbi v Kani. Ste v svojem domu že doživeli živo in dejavno velikonočno skrivnost, o kateri govori ta kateheza?

V cerkvi

V razmislek

1. Če »Sveto pismo zelo pogosto govori o družinah« (AL 8), kot pravi papež Frančišek, zakaj se nam tako pogosto zdi preveč abstraktno in oddaljeno od današnjih družin? Katera služba oziroma kakšna duhovnost manjka v naših krščanskih občestvih?
2. Vidimo, da je število katoličanov pri bogoslužju vse manjše in pogosto se ustavimo pri tem zunanem znamenju, ki nakazuje globljo težavo? Kako bi se Cerkev lahko in bi se morala lotiti te težave?

Za življenje

1. Kaj bi lahko storili, da bi Sveto pismo prinesli v domove, da bi ga družine brale in bi jim postalo resnična luč?
2. Se bolj ukvarjamo s tem, kako bi velikonočno skrivnost praznovali v naših cerkvah kot jo živeli v družini? Kako lahko to miselnost spremenimo?